

הויכוח סביב התגובה הישראלית על הטרור הערבי

ליות ואזרחים ישראלים בחו"ל, מעמידה את ישראל חסרת־אונים כימעט. נוכח עובדה זו צצו ועלו במקומות שונים ההצעות להפעיל נשק חדש למלחמה בטרור: טרור נגדי. מבלי להתייחס למשמעות המוסרית של תגובה מעין זו, מתעוררת השאלה: האם שיטה זו היא יעילה? להלן מובאות שתי דיעות — בעד ונגד — המייצגות את מרבית הטענות החשובות של שוללי ומחייבי הטרור הנגדי.

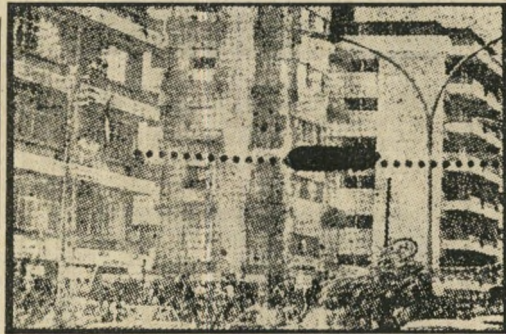
בחודשים האחרונים הצליחו כוחות הביטחון להשתלט על פעילות אירגוני הטרור בתחום ישראל והשטחים המוחזקים בידיה. מלבד מאשר ברצועת עזה, ירדה עקומת פעילות זו למינימום לפני שנתיים. גם קווי הגבול נחסמו מפני חדירת ארוכות של אנשי הטרור. צה"ל זרועות הביטחון האחרות מצאו פתרונות לכל אתגר שהוצב בפניהם בתחום המלחמה בטרור. אולם פעילות הטרור נגד מטרות ישראל

טרור נגדי

נגד

אין תיסכול רב יותר מאשר לשמש מטרה לפעולות־איבה, ללא יכולת יעילה להגיב. ישראל נמצאת זה מכבר במצב זה, מול אירגוני־הפידאיון הפלסטיניים. עם ההתנקשות הרצחנית במטוס סוויס־איר, הגיע תיסכול זה לשיאו.

טיבועי שבמצב זה מושמעות הצעות שונות לפעולה נגדית. אך לעיתים קרובות נולדות הצעות אלה לא בבית־המלאכה של ההגיון הקר, אלא ברצון החם לעשות משהו וכימעט לא חשוב מה.

זהו בניין משרדי האירוע, שוותקף לפני מיספר חודשים בבאזוקות מאולתרות הלבנונים טענו שהיתה זו פעולת ישראלים שהסתננו ללבנון

בעד

מיגבלה הקשה ביותר הקיימת בפני ישראל במלחמתה בטרור, היא עוברת היותה של ישראל כבולתי־יריים. לאירגוני הטרור אין ממשלות, אין מדינה, אין נציגות כאו"ם. הי עולם מסרב לקבל את גישתה של ישראל כי המדינות המארחות את החבלנים אחראיות למעשיהם. משום כך אין ישראל יכולה להפיל על המחבלים לחצים בינלאומיים.

לעומת זאת, כאשר ישראל נוקטת יוזמה צבאית נגד אירגוני המחבלים במדינות בהן הם מתארגנים, מקבל זאת העולם לא כפגיעה לגטימית בטרוריסטים, אלא כפגיעה בריבונותה של מדינה חברה באו"ם. ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה, מבחינת דעת־הקהל העולמית, גינויים בנוסח אלה שגונתה בעיקבות הפשיטה על נמל־התעופה של בירות.

מצד שני אין שיטת הלחימה הקונבנציונליות יעילות במלחמה שמנהלים אירגוני הטרור נגד ישראל. צה"ל הוא מספיק חזק כנגד צבאות־ערב. הוא יעיל גם במלחמתו במחבלים בתוך תחומי ישראל. אולם אין הוא יכול, בגלל המיגבלות המדיניות, להכות את המחבלים בבסיסהם.

הפשיטות האחרונות של צה"ל בתחום ירדן כאיזור יסיימה, הוכיחו עד כמה אין הגיון כמיבצע צבאי קונבנציונאלי נגד מחבלים. ברוב המקרים הצליחו המחבלים להתחמק ולהיעלם. רק מיבצעי־כיבוש נוספים יכולים להרחיק את מלחמת החבלנים מגבולות ישראל. מעין אלה אין ישראל יכולה להרשות לעצמה.

וכאשר המדובר הוא בפעילות טרוריסטית מחוץ לגבולות ישראל, כמו באירופה למשל, אין צה"ל יכול כלל להתערב. הדרך היחידה שנותרת להילחם בהתפשטות הטרור הערבי היא כאמצעות גופים שלא יהיו מזוהים עם מדינת־ישראל, שפעולותיהם לא יפורסמו בהודעות רשמיות ושלמדינת־ישראל לא תהיה כל אחריות לגביהם.

לדחוף לעמדות התגוננות

די להילחם בטרור הערבי יש לנקוט באותן שיטות עצמן. אין אומנם צורך לפוצץ מטוס אורחי ערבי כתגמול על פיצוץ מטוס ישראלי או מטוס שהטיס נוסעים לישראל, אולם אפשר לנקוט בפעולות שיוכחו לאירגוני־המחבלים ולמדינות המארחות אותם, כי גם שיטה זו של מלחמה היא דריסטרית והעניין אינו משתלם להם.

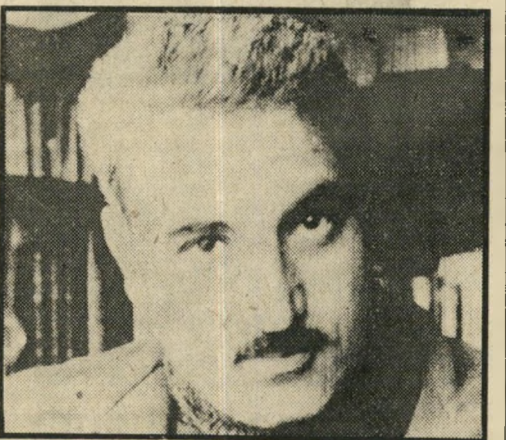
מטרתה של מלחמת הטרור הנגדי תהיה להעביר את המלחמה לתחום מדינות־ערב ולי הכניס את אירגוני־המחבלים לעמדות התגוננות במקום עמדת התקיפה שלהם.

לצורך זה יש לפתוח במיתקפה כללית שתכלול, בין השאר, את הפעולות הבאות:

- חצייה של הגבול על־ידי יחידות לוחמות בלתי־צבאיות לשם תקיפת החבלנים בבסיסהם, בתקיפה ממושכת שתי הנה הטרדה ותמנע מהם לתכנן פעולות נגד ישראל.
- פעולות טרור בבירות מדינות־ערב, באותן שיטות עצמן בהן מועלים המחבלים הערביים.
- פעילות מתחרתת נגד נציגויות המחבליים לים באירופה ונגד אותם ערבים השוהים במי (המשך בעמוד 12)

מנהיג האירגון לשיחרור פלסטין, המקיים מישרדים בבירות מדינות־ערב ובמיספר מדינות אירופיות, אשר יכולים לשמש כיעדים להתקפות. אולם פגיעה במשרדים אלה לא תפגע באירגון אל־פחה.

זהו ג'ורג' חבש, מנהיג החזית העממית לשיחרור פלסטין, אירגון טרור קיצוני שביצע את רוב התקיפות על מטוסי חברת התעופה הישראלית אל־על.

פגיעה במדינות ערב

שיטה המסורתית של ממשלת־ישראל היא להגיב על פעולות־טרור של פידאיון במכת־מחץ נגד המדינה הערבית ה"מארחת".

התיאוריה היא: "הפידאיון לא יכלו לפעול, ללא סיוע מדינות־ערב. לכן, אם נכה את מדינות־ערב בעוצמה מספקת, הן ילמדו את הלקח וישומו קץ לפעולות הפידאיון. זוהי תיאוריה הגיונית, אבל היא לא עמדה במיבחן המציאות."

ההפצות־לעומק במצרים לא שמו קץ לתמיכת מצרים באירגוני־הפידאיון. להיפך, הן יצרו במצרים מצב־רוח מלחמתי המתבטא, בין השאר, בתמיכת־יתר בפידאיון. ההתקפה המוחצת על נמל־התעופה האזרחי של בירות לא שמה קץ לפעילות הפידאיון בלבנון. להיפך, בעיקבותיה בא הסכסוך־אחרי, שהעמיד את פעולות הפלסטינים בלבנון על בסיס חוקי מוכר.

המציאות מלמדת שכל פעולה ישראלית נגד מדינה ערבית, יוצרת אווירה הנוחה דווקא לפידאיון. דעת־הקהל הופכת עוד יותר אנטי־ישראלית, וממשלות ערב מסוגלות עוד פחות לקום נגד הפידאיון, הנתמכים על־ידי הציבור.

יש גורמים בעולם — וביניהם המלך חוסיין וממשלת־ניכסון — הסבורים כי יכול להיחצר אי־פעם מצב שבו יוכלו ממשלות־ערב להעז לחסל את הפידאיון. אולם גם הם מאמינים שמצב זה יבוא רק אם תחזיר ישראל לממלכות־ערב את השטחים המוחזקים, כך שדעת־הקהל הערבית תראה בממשלות אלה את משחרר־השטחים. מכיוון שבדבר זה נוגד בהחלט את קו ממשלת־גולדה, אין סעם לחשוב עליו באופן מעשי.

אין פגיעות עקיפות

יש גם סיבה מעשית לעובדה שמכות נגד ממשלות־ערב אינן עוזרות לבלום את המחבלים. מה היה קורה, למשל, אילו בוצעו מעשי־חבלה במטוסים של חברות־התעופה הערביות?

הדבר היה פוגע, כמובן, בעסקי חברות אלה, השייכות לבעליהן ו/או לממשלות ערביות.

אולם לאירגונים הפלסטיניים לא יהיה הדבר איכפת כלל. בעיניהם, ממשלות־ערב מהוות ממוקד יריב גלוי או סמוי.

שום אינטרס ממלכתי, מדיני או כלכלי של ממשלות ערב אינו נוגע אוטומטית לפידאיון. רק תמורת שוחד כבד מסכומים הפידאיון, למשל, להימנע לפי שעה מפגיעה בקהילת־הנפט, ושוחד זה מחזק, כמובן, את אירגוני־הפידאיון במידה רבה מאד.